

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 180, of. 404,
MD-2004, Chișinău, Republica Moldova / Republic of Moldova
бул. Стефан чел Маре 180, оф. 404,
MD-2004, Кишинёв, Республика Молдова
+373 22 212 817; info@egalitate.md; www.egalitate.md

DECIZIE
din 23 mai 2024
cauza nr. 128/23

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Carolina BAGRIN – membră
Gheorghina DRUMEA – membră
Victorina LUCA – membră
Andrei LUNGU – membru

au examinat susținerile scrise și verbale ale

petiționarei: dna AAAA, în interesele fiului BBBB, reprezentată de avocata CCCC

reclamaților: administrația Liceului Teoretic „DDDD”, dna EEEE, dl FFFF, dl GGGG și dna HHHH, reprezentată de avocata JJJJ și

au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Pretinsa discriminare directă prin asociere pe criteriul de opinie în procesul educațional.

II. Admisibilitatea obiectului plângerii

Plângerea corespunde cerințelor art. 13 alin. (2) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității și nu ridică excepțiile de restituire prevăzute de art. 14 alin. (1) sau inadmisibilitate prevăzute de art. 14¹ alin. (1) din Legea nr. 121/2012.

III. Susținerile părților

Susținerile petiționarei

- 3.1 Petiționara menționează că între aceasta și cadrele didactice din cadrul Liceului Teoretic „DDDD” din mun. Chișinău a apărut un conflict, generat de faptul că fiul său, BBBB, elev al clasei a KKKK-a „D”, a fost într-un mod nejustificat și abuziv subapreciat, intimidat pe parcursul anului de studiu 2022 – 2023.
- 3.2 Petiționara susține că urmare a adresării către dna HHHH, diriginta clasei KKKK – „D”, în privința faptul dacă este posibil de stabilit când lecțiile de fotbal vor fi teoretice, pentru ca elevii să nu poarte cu ei toată ziua uniformele sportive fără necesitate. Aceasta i-a reproșat petiționarei că cunoaște mai bine cum trebuie să fie organizate orele de fotbal, și că fiul petiționarei nu frecventează orele de fotbal care au loc dimineața.

- 3.3 Petiționara menționează că un alt caz iscat între aceasta și diriginta clasei, a avut loc la 16-17.12.2022, când fiul ei s-a simțit rău și, aceasta din urma, nu a considerat necesar să-l trimită la medicul din incinta școlii pentru a fi consultat.
- 3.4 Un alt caz a avut loc în data de 23.12.2022, ultima zi de școală din semestru I, când petiționara a aflat de la fiul ei, că a fost apreciat cu nota 5 la disciplina fotbal pentru semestru I. Fiind indignată, la data de 27.12.2022, petiționara a încercat să discute cu profesorul referitor la nota 5, însă acesta a refuzat, motivând că este o notă pozitivă, și el nu o va modifica. Petiționara susține că profesorul a refuzat să-i prezinte informația referitor la programul și normativele din semestrul I. Ea relevă că discuția cu profesorul a avut loc în prezența celor doi adjuncți ai directorului Liceului Teoretic „DDDD”.
- 3.5 Nefiind satisfăcută de rezultatele discuției, în data de 29.12.2022, petiționara s-a adresat în formă scrisă către directorul instituției de învățământ, solicitând să i se elibereze informația cu privire la normativele conform programului școlar care au fost efectuate de către elevii clasei a KKKK-a „D” în primul semestru a anului 2022. Totodată, petiționara susține că a solicitat permisiunea de a participa la orele de fotbal, însă nu a primit nici un răspuns.
- 3.6 Petiționara menționează că, în data de 17.01.2023, a avut loc adunarea cu părinții clasei, în cadrul căreia diriginta, în mod demonstrativ, față de toți părinții, a evidențiat că profesorul de fotbal s-a dezis de clasa KKKK – „D”, din cauza unor părinți ca petiționara. Aceasta menționează că părinții din clasă au început să-i scrie pe chatul din „Viber” *„că dacă ceva nu te aranjează nu ai decât să pleci din clasa noastră”*. Petiționara menționează că, diriginta clasei la situația dată nu a reacționat în nici un fel, dar pur și simplu a blocat-o pe chatul clasei din „Viber”.
- 3.7 Petiționara susține că, urmare a acestor evenimente, fiul ei a început să fie tachinat de către colegii de clasă, care îi reproșau că profesorul de fotbal a plecat de la ei din cauza lui și a petiționarei. Aceasta menționează că situația dată foarte mult l-a afectat pe fiul ei, acesta era neglijat de colectiv și privit cu răutate de către semenii săi.
- 3.8 Totodată, petiționara indică că răfuiala cu aceasta și fiul ei, a continuat. Un alt caz a avut loc la sfârșitul lunii ianuarie, când fiul ei urma să participe la turneul republican de fotbal la care era înscris în listă, însă diriginta i-a sugerat ca copilul să facă careva investigații suplimentare pentru a participa la acest turneu.
- 3.9 Petiționara menționează că, la 03.01.2023, urmare a realizării de către fiului ei a unui examen medical complex în cadrul Centrului medical specializat „LLLL”, i-a fost eliberat certificatul medical cu diagnosticul sănătos. Cu toate acestea, diriginta ar fi informat petiționara că a luat personal de la Centru medical specializat „LLLL” un certificat în care era indicat că copilul temporar nu poate fi admis la fotbal, copia certificatului fiindu-i expediată prin „Viber”. În același timp, petiționara subliniază că în momentul când a solicitat registrul de la medicul instituției școlare sau măcar o dovadă când fiul ei și-a pierdut cunoștința, i s-a refuzat în eliberarea unei astfel de confirmări.
- 3.10 Ulterior, la data de 25 aprilie 2023, cu o zi înainte de turneul de fotbal, copilul a fost anunțat de către antrenor că este exclus de la acesta. Petiționara consideră că fiul ei a fost exclus de la turneul de fotbal, într-un mod neîntemeiat, la indicația dirigintei de clasă cu scopul de a-l înjosi și de a se răfui cu dânsa.
- 3.11 Petiționara susține că, atitudinea dirigintei, față de ea și fiul ei, a devenit răzbunătoare, din cauza solicitărilor de informații referitoare la situația fiului ei pe parcursul anului de studii.
- 3.12 Suplimentar petiționara a comunicat că, la data de 23.12.2022, în ultima zi de școală, în jurul orei 13:00, o fișă cu notele tuturor elevilor clasei a fost trimisă în chatul general al clasei în aplicația „Viber” de către diriginta clasei. Astfel, petiționara a aflat că fiul său avea notă „5” pentru obiectul fotbal. În aceiași zi fiind contactată telefonic diriginta, aceasta a zis că evaluarea a fost făcută de către antrenorul de fotbal FFFF. Ulterior, a fost stabilită o întâlnire cu antrenorul și cu doi directori adjuncți MMMM și EEEE. Petiționara menționează că în

cadrul ședinței a cerut să i se prezinte copiile sau originalele protocoalelor privind standardele adoptate la disciplina sportivă fotbal elevii clasei a 5-a pentru primul trimestru, în care urma să fi indicate datele, ștampila și semnăturile celor responsabili de legalitatea și obiectivitatea evaluărilor, însă a fost refuzată.

- 3.13 Petiționara a susținut că reclamata HHHH este soția antrenorului principal al FC NNNN, care activează pe teritoriul liceului „DDDD”, precum și cofondatoarea acestui club. Totodată, antrenorul FFFF este în relații apropiate cu cuplul HHHH, ceea ce în opinia petiționarei este motivul comportamentului său diferit față ea și copilul său.
- 3.14 Aceasta la fel notează că, în data de 30.05.2023, la ultimul sunet, copilul său a primit o fișă cu note, unde nu a existat nici o evaluare privind educația fizică. În aceeași zi petiționara s-a apropiat de EEEE pentru explicații. Petiționara menționează că notele nu erau incluse nici în registrul clasei, iar la solicitările sale cu privire la oferirea registrului nu a primit nici un răspuns. Petiționara remarcă că EEEE i-a spus că „*cel mai probabil*” vor exista descriptori și fiul său va avea „satisfăcător” în loc de „5”. Ulterior, petiționara menționează că a mers din nou la școală, iar notele încă nu erau stabilite, administrația liceului refuzând să îi ofere o claritate.
- 3.15 Petiționara remarcă că după ce a depus o plângere la 09.06.2023 către DGETS, a primit un răspuns prin care i s-a recomandat ca să contacteze din nou școala pentru clarificări și să depună o cerere ca fiul său să fie reevaluat de un alt profesor. Aceasta susține că nu a primit nici un document nici de la școală, nici de la DGETS care să justifice calificativul „satisfăcător”.

Sușținerile Liceului Teoretic „DDDD”

- 3.16 Acesta menționează că proiectul privind fotbalul în școală a fost inițiat ca urmare a emiterii de către Ministrul Educației a Ordinului nr. 653/2020. Reclamatul subliniază că a fost printre primele instituții de învățământ care s-a alăturat proiectului, însă în mod oficial activitatea a demarat în anul de studii 2021-2022.
- 3.17 Reclamatul susține că, în luna octombrie 2022, între instituția de învățământ și Federația de Fotbal a fost semnat acordul de colaborare cu privire la proiectul sus menționat. De asemenea, menționează că pentru proiectul dat selectarea copiilor a avut loc din rândul celor de clasa a 5-a, care studiau în instituția de învățământ.
- 3.18 Procesul de evaluare a copiilor înscriși în cadrul claselor de fotbal a fost realizat conform *Curriculumului disciplina sportivă de specialitate: Fotbal (învățământ cu profil sportiv clasele a V-a – a IX-a)*. Conform curriculumului sus numit, copiii înscriși în clasele cu profil sportiv fotbal, urmează să fie supuși examinării medicale de 2 ori pe an. Din conținutul certificatului medical prezentat de petiționară, rezultă că copilul acesteia este admis pentru practicarea atât a înotului, cât și a fotbalului, cu durata cumulativă a acestora de 12 ore pe săptămână. Reclamata accentuează că copiii clasei a 5-a de fotbal au săptămânal câte 10 ore de fotbal, respectiv orele rămase nu se ajung pentru practicarea înotului care este realizat de către copilul petiționarei adițional. Reclamatul subliniază că copilul petiționarei are multiple absențe de la orele de studiu, fapt generat de supra solicitarea acestuia la activitățile de înot.
- 3.19 În partea ce vizează participarea copilului petiționarei la activitățile sportive extrașcolare, reclamatul a remarcat că neacceptarea acestuia la aceste evenimente a fost determinată de insuficiența participării la orele de fotbal. Acesta a mai subliniat că procesul de selecție a copiilor care urmau să participe la competițiile extrașcolare a fost determinat de competențele acestora, de procesul de muncă la orele de fotbal, de capacitățile acestora de a juca în echipă cât și de cerințele specifice. Astfel, reclamatul a indicat că în cadrul competiției la care se referă petiționara, era prevăzută participarea unei echipe din 6 membri, dintre care 1 era portar, 2 fete în mod obligator și rămâneau 3 locuri care erau destinate pentru restul clasei care constituia 23 elevi.

3.20 Reclamatul reiterează că neacceptarea copilului petiționarei nu a fost determinată de circumstanțe discriminatorii, dar a fost determinată de fapte obiective care vizează selecția candidaților. De asemenea, a mai indicat că pe parcursul anului de studii 2022-2023, copilul petiționarei a lipsit în jur de 435 ore, fapt care constituie în jur de 50% din numărul total de ore, 77 de ore din acestea au fost motivate, 91 ore constituind lipsa pe motiv de boală, iar 267 ore nemotivate.

Susținerile reclamatei HHHH

- 3.21 Reclamata menționează că, la data de 01.09.2022, a fost încadrată în muncă la Liceul Teoretic „DDDD” în calitate de cadru didactic la disciplina educație plastică și diriginta clasei KKKK- „D”, cu profil specializat „fotbal”.
- 3.22 Pe parcursul anului școlar 2022-2023 cu petiționara a avut două întâlniri. Una ocazională în holul liceului, urmată de o conversație de scurtă durată și cu caracter introductiv. Cea de a doua întâlnire a avut loc în cadrul adunării cu părinții elevilor clasei KKKK – „D”, la care petiționara a fost prezentă, însă nu a prezentat un rol activ în cadrul adunării respective.
- 3.23 Reclamata notează că comunicare telefonică cu petiționara nu a avut loc, doar comunicare sub formă de mesaje prin intermediul aplicației „Viber”, la care petiționara prompt primea răspunsuri clare la întrebările adresate.
- 3.24 Reclamata susține că elevul BBBB se bucura de o relație colegială bazată pe respect cu elevii clasei, nefiind implicat în raporturi conflictuale. Aceasta infirmă existența agresiunii și sau a tachinatului asupra copilului de către colegi săi.
- 3.25 Totodată, reclamata infirmă înputernicirile de a stabili lista și numărul elevilor, care participă la turneul republican de fotbal. Aceasta menționează că nu a participat la identificarea candidaturilor jucătorilor pentru turneu, nefiind de domeniul și competența acesteia. Referitor la lista elevilor admiși la turneu, aceasta menționează că a prezentat părinților elevilor, în grupul de comunicare din aplicația „Viber”, lista elevilor selectați de a participa la turneu, întocmită de către antrenorul de fotbal.
- 3.26 În partea ce vizează modul de obținere și temeiul legal de eliberare a certificatului medical prin care s-a constatat starea nesatisfăcătoare a sănătății elevului BBBB, reclamata a menționat că Centrul medical specializat „LLLL” a eliberat subsemnatei certificatul de sănătate a elevului BBBB, la solicitarea petiționarei, urmare a acuzații nefondate, din partea ultimei privind pierderea de către reclamată a certificatului respectiv, presupus a fi transmis acesteia de către BBBB. Astfel, reclamata a solicitat de la centrul medical specializat „LLLL”, duplicatul certificatului respectiv. Fiind constat că, la data de 03.01.2023, elevul BBBB a trecut parțial comisia medicală în cadrul centrului medical specializat „LLLL”, fiind examinat doar de medicul stomatolog. Ulterior, petiționara a informat că nemijlocit certificatul original a fost găsit acasă, cerând-și scuzele pentru insulte pe care le-a aplicat la adresa reclamatei. Aceasta consideră inacceptabil, jignitor, numărul de insulte pe care le-a aplicat petiționara la adresa sa. Reclamata indică că după aceea, comunicarea personală cu petiționara a fost complet oprită.
- 3.27 Totodată, aceasta menționează că conform criteriilor de selecție a participanților la turneul republican de fotbal, nu certificatul medical reprezintă factorul decisiv. Reclamata susține că nu cunoaște informațiile despre aptitudinile fizice ale copilului la disciplina fotbal și nu a avut discuții cu profesorul privind reușitele sau nereușitele copilului, menționând că elevul BBBB are mai mult de 50 de ore absențe la această disciplină.
- 3.28 Aceasta evidențiază că registrul medical al instituției nu conține înscrieri despre pierderea cunoștinței de către elevul BBBB. Însă, aceasta a indicat despre o situație care a avut loc la lecția de educație plastică, condusă de către aceasta, într-o zi de vineri (data exactă nu și amintește). Reclamata evidențiază că la acea oră elevul BBBB a spus cu voce tare că se simte rău, a devenit palid și s-a dovedit că încă nu mâncase, pe motiv că a venit cu întârziere

la școală și nu a reușit la prânzul școlar. Reclamata menționează că i-a turnat ceai dulce copilului și l-a hrănit cu o chiflă, pe care colegul lui, la cererea reclamatei, a adus-o din cantină. Peste scurt timp, elevul și-a revenit, motiv din care nu s-a solicitat consultarea medicul instituției școlare.

Susținerile reclamatei EEEE

- 3.29 Reclamata menționează că este directoare adjunctă în cadrul Liceul Teoretic „DDDD” din mun. Chișinău. Cu petiționara s-a întâlnit la finele semestrului I al anului de studii 2022-2023, la o discuție comună împreună cu directorul adjunct dna MMMM și cu profesorul de fotbal dl FFFF. În cadrul ședinței, care a durat înjur de trei ore, s-a discutat aprins, deseori fiind ridicată vocea din partea petiționarei, atmosfera fiind tensionată.
- 3.30 Reclamata susține că în cadrul discuției s-au ridicat așa întrebări precum: curriculum după care se organizează procesul educațional în clasele cu profil „Sport. Fotbal”; numărul de ore practice și teoretice în această clasă; modalitatea organizării și susținerii normativelor de către elevii clasei; tematica orelor teoretice; rolul dirigintei de clasă; modalitatea de evaluare și notare a rezultatelor învățării la disciplina „Sport. Fotbal”, precum și periodicitatea evaluărilor la disciplină; produsele și criteriile de succes la disciplina „Sport. Fotbal”; necesitatea controlului medical specializat de cel puțin două ori pe an înaintea perioadelor de pregătire în scopul posibilității adaptării procesului de instruire; neprofesionalismul cadrelor didactice (a prof. de fotbal FFFF și a dirigintei clasei a KKKK-a „D”, dna HHHH) în rezolvarea unor probleme cu care s-a confruntat elevul clasei a KKKK-a „D” BBBB; modalitatea de asistare la orele de fotbal de către mama elevului BBBB, AAAA; modalitatea de susținere a probelor de evaluare pentru elevul BBBB cu scopul de a îmbunătăți nota pe semestru.
- 3.31 Totodată, reclamata susține că, după această întâlnire, profesorul-antrenor FFFF a fost în concediu medical, iar pe data de 26.01.2023 ultimul a scris o cerere de modificare a sarcinii didactice (schimbarea volumului de muncă), a refuzat de a lucra în clasele cu profil sport din motive de sănătate. Din luna februarie antrenor la clasa a KKKK-a „D” a fost numit dl GGGG.
- 3.32 Reclamata subliniază că toate antrenamentele pe tot parcursul anului, cu excepția orelor de înot, s-au desfășurat pe stadionul liceului, unde oricine și oricând putea urmări orice activitate/antrenament, ceea ce au și făcut mulți părinți ai acestei clase. Reclamata menționează că antrenorul GGGG, este deschis la cooperare cu părinții și răspunde întotdeauna la toate întrebările care apar în timpul procesului de învățare.
- 3.33 Reclamata menționează că pe parcursul întregului an școlar 2022-2023, personal a asista la mai multe ore în paralela claselor a V-a, inclusiv și în clasa a KKKK-a „D”. A asistat la lecțiile de limba și literatura română, limba engleză, limba și literatura rusă, istoria românilor și istoria universală, fotbal, educația plastică, științe. Pe parcursul anului de studii 2022-2023 a ghidat în activitatea sa pe diriginta clasei dna HHHH, ultima fiind un diriginte debutant, dar care și-a depus străduința să creeze un bun colectiv de sportivi. Aceasta mai notează că a discutat cu psihologul liceului, dna OOOO, care a monitorizat adaptarea elevilor la noile condiții (trecerea de la școala primară în gimnaziu) a elevilor clasei, precum și la formarea noului colectiv, dat fiind faptul că clasa a KKKK-a „D” a fost formată după preselecția elevilor în clasa cu specializarea „Sport. Fotbal”
- 3.34 Reclamata notează că pe parcursul anului au fost organizate mai multe activități colective în cadrul claselor a 5-a, începând cu „primul sunet” în mod sportiv, apoi «посвящение в гимназисты» (în luna octombrie), sărbătorile de iarnă, turneele de fotbal, ce au avut loc în luna martie-aprilie și apoi „ultimul sunet”, ce au avut ca scop formarea personalității elevului prin intermediul demersurilor comune de învățare școlară, orientare profesională, activități didactice și extradidactice, acțiunii comune de muncă, creație, sport etc..

- 3.35 Reclamata susține că pe parcursul activităților menționate supra, între diriginta clasei dna HHHH și petiționară au apărut nemulțumiri, în urma cărora nici una din părți nu a putut ieși la un dialog deschis, cu scopul de a-și exprima cu calm punctul de vedere asupra problemei ce a apărut. Reclamata relevă că la 29.12.2022, petiționara i-a adus o cerere în care solicita permisiunea de a asista la orele de fotbal în semestrul II al anului de studii 2022-2023. Reclamata mai subliniază că în aceeași zi, personal, a discutat cu petiționara și i-a dat lămuririle de rigoare cu privire la modalitatea de asistare la lecții și s-a convenit că atunci când e gata să vină să asiste la ore, să preîntâmpine, pentru ca reclamata să poată preîntâmpina gardianul și profesorii, la lecțiile la care va asista.
- 3.36 Reclamata notează că la cererea sus menționată nu a oferit răspuns în scris fiindcă s-a discutat personal cu petiționara, fiindu-i în acest sens permisă asistența la ore. Ultima urma să vină la ore, dar nu a făcut-o.
- 3.37 Reclamata menționează că în semestrul II s-a întâlnit cu petiționara după sărbătoarea „ultimul sunet” și aceasta a rugat-o să îi fie transcrise notele curente și semestriale ale fiului său. Rezultatele învățaturii i-au fost oferite petiționarei în termenele convenite cu aceasta, după care petiționara a cerut să îi fie organizată o întâlnire cu profesoara de matematică. La această întâlnire petiționara împreună cu profesoara de matematică dna PPPP și directoarea adjunctă dna MMMM au analizat lucrările scrise ale fiului său și a primit consultații cu privire la baremul de notare a lucrărilor analizate.
- 3.38 Ulterior, la data de 13.07.2023, reclamata s-a întâlnit cu petiționara la invitația administrației liceului, în cadrul căreia dna RRRR, directoarea liceului i-a adus scuze pentru faptul că petiționara nu a primit răspuns la cererea scrisă în luna decembrie, ce a fost la executare la dna MMMM. Tot în cadrul acestei întâlniri petiționarei i-a fost transmisă uniforma sportivă din dotarea dată de FMF liceului.
- 3.39 Reclamata subliniază că problema neeliberării uniformei, precum și neparticiparea fiului petiționarei la turneul de fotbal este legat, în primul rând, cu numărul mare de absențe ale acestuia la orele de fotbal.
- 3.40 Reclamata remarcă că pe parcursul anului de studii 2022-2023, copilul petiționarei a lipsit la 435 de lecții, dintre care în jur 50% au fost lecțiile de fotbal. Din numărul total de lipse 77 de ore sunt motivate, 91 pe motiv de boală, iar 267 de ore nu sunt motivate. Reclamata mai indică că foarte des copilul petiționarei venea la lecția a 3-a sau a 4-a, diriginta fiind informată de acest fapt printr-un mesaj SMS sau prin intermediul aplicației „Viber”.
- 3.41 În același timp, reclamata menționează că în vara anului 2023, petiționara a avut mai multe întâlniri cu administrația liceului în privința discutării modalității de colaborare pentru noul an de studii, însă petiționara nu a acceptat nici un fel de discuție ce nu ar corespunde viziunii proprii asupra problemei.

Susținerile reclamatului FFFF

- 3.42 Reclamatul menționează că în perioada 01.09.2022 – 23.12.2022 a activat în calitate de profesor de fotbal în cadrul Liceului Teoretic „DDDD” din mun. Chișinău, și că în acea perioadă a fost profesor pentru clasa a KKKK-a „D”, în care și-a făcut studiile copilul petiționarei.
- 3.43 Reclamatul menționează că pe parcursul semestrului I a anului de studii 2022 – 2023, copilul petiționarei a fost prezent la orele de fotbal doar de 73 de ori din 154 de lecții care au fost conform orarului, ceea ce constituie 47% din numărul total de ore.
- 3.44 Reclamatul susține că solicitarea petiționarei cu privire la prezentarea informațiilor cu privire la notarea altor copii în cadrul orelor de fotbal nu a fost satisfăcută, deoarece rezultatele unui elev pot fi comunicate doar părintelui acelui copil. În același timp, a fost menționat că procedura de notare a copiilor a fost realizată pe parcursul orelor de fotbal și că nu au fost prestabilite zile speciale pentru evaluarea cumulativă a copiilor.

- 3.45 Reclamatul mai notează că criteriul de evaluare a copiilor s-a bazat pe trei normative, iar graficul pentru susținerea repetată a normativelor a fost transmis părinților prin intermediul dirigintei de clasă dna HHHH.
- 3.46 Reclamatul menționează că din cauza stării de sănătate, acesta s-a adresat către administrația liceului pentru reducerea normei didactice, astfel că pe perioada semestrului II a anului de studii 2022 – 2023, reclamatul nu a dus ore la clasa a KKKK-a „D”.
- 3.47 Totodată, reclamatul menționează că pe parcursul colaborării sale cu copilul petiționarului nu a avut situații de conflict, atitudinea reclamatului față de copilul petiționarului fiind prietenoasă. Reclamatul notează că toate orele de fotbal sunt realizate pe terenul sportiv al liceului, astfel că orice doritor poate monitoriza modalitatea de realizare a orelor în orice zi. Însă petiționarea pe parcursul întregului semestru nu s-a prezentat la orele de fotbal și pe parcursul semestrului nu a avut careva obiecții cu privire la orele realizate.

Susținerile reclamatului GGGG

- 3.48 Reclamatul menționează că nu o cunoaște pe petiționară, însă remarcă că a auzit despre aceasta. Reclamatul susține că nu își amintește cu precizie nota cu care fusese evaluat fiul petiționarului, însă acesta subliniază că în procesul de evaluare a copilului o importanță majoră a constituit prezența la ore, rezultatele probelor fizice în partea ce vizează disciplina sportivă fotbal și aspectele tehnice ale disciplinei.
- 3.49 Reclamatul menționează că în partea ce vizează probele fizice la disciplina fotbal acestea sunt constituite din exercițiile pe care copiii le-au susținut (flotări, ridicări la bara fixă, etc.). Cu referire la aspectele tehnice ale disciplinei, reclamatul a indicat că acestea se bazează pe capacitățile de dirijare a balonului de fotbal, capacitățile de conducere a acestuia și altele.
- 3.50 Cu referire la faptul de ce copilul petiționarului nu a fost inclus în cadrul echipei de fotbal care urma să participe la competiția extrașcolară, reclamatul a menționat că acest fapt s-a datorat multiplelor absențe ale acestuia de la orele de fotbal. Reclamatul menționează că copilul avea foarte multe absențe, fapt care nu îi permitea să progreseze de comun cu ceilalți coechipieri, iar copiii care se pregăteau intensiv și care nu aveau absențe au participat la această activitate.

IV. Dreptul relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova, art. 16 alin. (2)** Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau origine socială.
- 4.2 **Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, art. 1 alin. (1)** Scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, origine națională, etnică și socială, statut social, cetățenie, limbă, religie sau convingeri, vârstă, sex, identitate de gen, statut matrimonial, orientare sexuală, dizabilitate, stare de sănătate, statut HIV, opinie, apartenență politică, avere, naștere sau orice alt criteriu; *discriminare directă* – tratare a unei persoane în baza oricărui dintre criteriile protejate, reale sau presupuse, în manieră mai puțin favorabilă decât tratarea altei persoane într-o situație comparabilă, în afară de cazul în care aceasta se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a aceluși scop sunt proporționale, adecvate și necesare; **art. 3** Subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 9 alin. (1)** Se interzice orice deosebire, excludere, restricție sau preferință pe baza criteriilor protejate, reale sau presupuse, care au drept scop sau efect limitarea sau subminarea egalității în domeniul educației; **art. 9 alin. (2)** Se consideră discriminatorii acțiunile săvârșite pe baza criteriilor protejate, reale sau presupuse, precum: a) limitarea

accesului la educație în instituțiile de învățământ de orice tip și nivel; b) limitarea sau subminarea egalității în procesul educațional, inclusiv la evaluarea cunoștințelor; c) limitarea sau subminarea egalității în activitatea științifico-didactică; d) hărțuirea; e) segregarea rasială; f) orice altă acțiune care contravine prevederilor legale; **art. 12 alin. (1) lit. i)** Consiliul are ca atribuție examinarea plângerilor privind discriminarea.

4.3 **Regulamentul cu privire la activitatea Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2011, pct. 56** Petiționarul sau, după caz, persoana interesată trebuie să prezinte fapte și eventuale probe care permit stabilirea prezumției existenței unei fapte de discriminare, iar reclamatului îi revine sarcina de a proba că faptele nu constituie discriminare.

4.4 **Codul familiei nr. 1316/2000, art. 53 alin. (1)** Copilului i se garantează apărarea drepturilor și intereselor sale legitime; **art. 53 alin. (2)** Apărarea drepturilor și intereselor legitime ale copilului se asigură de părinți sau persoanele care îi înlocuiesc, iar în cazurile prevăzute de lege, de autoritatea tutelară locală/teritorială sau de alte organe abilitate. Părinții poartă răspundere, prevăzută de legislație, pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de îngrijire și educație a copilului; **art. 60 alin. (1)** Părinții au dreptul și sunt obligați să-și educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat; **art. 60 alin. (2)** Părinții poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copiilor și au prioritate la educația lor față de oricare alte persoane; **art. 61 alin. (1)** Drepturile și interesele legitime ale copiilor sunt apărute de către părinții lor; **art. 61 alin. (2)** Părinții sunt reprezentanții legali ai copiilor lor și acționează în numele lor în relațiile cu toate persoanele fizice și juridice, inclusiv în autoritățile administrației publice și instanțele judecătorești, fără a avea nevoie de împuterniciri speciale.

4.5 **Codul educației nr. 152/2014, art. 138 alin. (1) lit. d)** Părinții sau alți reprezentanți legali ai copiilor și elevilor au dreptul să ia cunoștință de organizarea și conținutul procesului de învățământ, precum și de rezultatele evaluării cunoștințelor copiilor lor, în conformitate cu regulamentele instituționale; **art. 138 alin. (2) lit. d)** Părinții sau alți reprezentanți legali ai copiilor și elevilor au în obligație să urmărească, în colaborare cu conducerea instituției de învățământ și cadrele didactice, situația școlară și comportamentul copilului sau elevului în instituția de învățământ.

V. În concluzie, Consiliul reține următoarele

5.1 Din materialele dosarului, Consiliul reține că urmează să se pronunțe asupra existenței faptei de discriminare directă prin asociere pe criteriul de opinie în procesul educațional.

5.2 Consiliul reamintește că atât legislația națională (art. 15 alin. (1) și art. 19 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (printre multe altele, a se vedea cauza D. H. și alții contra Republicii Cehe par. 82-84, par. 177, cauza Chassagnou și alții contra Franței par. 91-92, cauza Timishev contra Rusiei par. 57) prevăd o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamat atunci când petiționarul/petiționara prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu.

5.3 Cercetând faptele reclamate, Consiliul le-a supus examinării prin prisma discriminării prin asociere. Pentru a institui prezumția discriminării directe prin asociere, faptele invocate trebuie să caracterizeze cumulativ următoarele elemente:

- a) existența unui tratament mai puțin favorabil (excludere, deosebire, restricție etc.) în exercitarea unui drept, libertăți, interes legitim sau beneficiu recunoscut de lege
- b) aplicat în comparație cu alte persoane (un grup de persoane)
- c) cu care petiționarul/petiționara se află în situație analogică sau comparabilă
- d) în baza unui criteriu protejat, care aparține persoanei asociate.

- 5.4 Analizând faptele reclamate de petiționară, Consiliul a reținut că tratamentul mai puțin favorabil s-a manifestat prin faptul că fiul petiționarei a fost evaluat cu nota „5” pentru primul semestru de studii a anului școlar 2022 – 2023 la disciplina fotbal, a fost neîntemeiat exclus din echipa de fotbal a clasei care urma să participe la un turneu. Consiliul desprinde că tratamentul mai puțin favorabil aplicat față de fiul petiționarei a fost generat de opinia petiționarei privind desfășurarea procesului educațional.
- 5.5 În conformitate cu art. 15 alin. (1) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie discriminare revine persoanei/instituției despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie. Consiliul urmează să aprecieze existența justificării obiective și rezonabile a tratamentului mai puțin favorabil instituit și legătura de cauzalitate dintre acesta și criteriul invocat.
- 5.6 Reclamații susțin că evaluarea elevului, cât și neselectarea acestuia pentru a participa la turneul de fotbal au fost determinate de numărul mare de absențe ale elevului la orele de fotbal. Astfel, reclamații menționează că pretinsul tratament mai puțin favorabil nu a fost determinat de opinia petiționarei, dar de circumstanțe obiective și anume, de numărul mare de absențe, fapt care nu poate fi reținut ca fiind a fi o discriminare.
- 5.7 Analizând în contradictoriu pozițiile părților expuse atât verbal cât și în scris, precum și cercetând materialele prezentate, Consiliul reține următoarele.
- 5.8 Cu referire la aspectele ce vizează evaluarea copilului cu nota „5” pentru primul semestru de studii a anului școlar 2022 – 2023 la disciplina fotbal, Consiliul denotă că pretențiile petiționarei referitor la procesul educațional au fost înaintate doar față de reclamata HHHH, și că acestea nu vizau aspecte concrete privitor la disciplina fotbal, iar careva întâlniri cu profesorul de fotbal, petiționara nu a avut până la informarea acesteia despre rezultatele fiului său la disciplina fotbal. Mai mult ca atât, Consiliul reține justificarea oferită de reclamatul FFFF, precum că evaluarea copilului petiționarei a avut loc în baza *Curriculumului disciplina sportivă de specialitate: Fotbal (învățământ cu profil sportiv clasele a V-a – a IX-a)*, care prevede la diverse capitole, indicatorii de rezultat pe care sportivii urmează să le întrunească.
- 5.9 La fel, Consiliul constată că în procesul de evaluare a elevului, profesorul s-a ghidat și de numărul de absențe la orele sale, fapt pe care Consiliul îl admite ca, fiind a fi o practică generală și acceptabilă, or pornind de la faptul că fotbalul reprezintă un sport care este realizat în echipă, iar conlucrarea, înțelegerea, spiritul de echipă dintre membrii acesteia constituie un aspect important și dominant în atingerea succesului, Consiliul denotă că numărul mare de absențe de la aceste ore nu au permis fiului petiționarei să aibă o conlucrare cu coechipierii săi și atingă reușite semnificative pe care și le dorește. Mai mult ca atât, Consiliul observă că aspectele ce vizează lipsa copilului de la ore, nu au fost negate de către petiționară.
- 5.10 Referitor la excluderea copilului petiționarei de la participarea la turneul de fotbal, Consiliul constată că petiționara își manifestă dezacordul cu privire la modalitatea de selectare a membrilor echipei. Consiliul constată că copilul nu a fost exclus din echipă, deoarece acesta nu a fost selectat de către antrenor pentru a fi inclus în echipă sau schimbul de rezervă. În același timp, Consiliul reține că până la ședința de audieri desfășurată de către Consiliul petiționara și reclamatul GGGG nu s-au cunoscut și nu au avut întrevederi. Prin urmare, Consiliul admite justificarea oferită de către reclamatul GGGG, că neinclusiunea fiului petiționarei în echipă, cât și în schimbul de rezervă s-a datorat numărului mare de absențe de la orele de fotbal, fapt care privit prin prisma unui joc de echipă în care au importanță acțiunile simultane a tuturor membrilor săi, are o pondere importantă.
- 5.11 Cât privește pretensele acțiuni comise de reclamata HHHH, depânse de petiționară, Consiliul constată că între acestea există o situație de conflict care nu constituie obiect al examinării prin prisma prevederilor Legii nr. 121/2012.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1, 2, 3, 15 alin. (4) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, coroborat cu pct. 61, 65 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Faptele constatate nu reprezintă discriminare directă prin asociere pe criteriul de opinie în procesul educațional.
2. Decizia se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
3. Decizia poate fi contestată, în decurs de 30 de zile de la data comunicării, direct la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, situată pe adresa: mun. Chișinău, str. Kiev, 3, fără respectarea procedurii prealabile.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Carolina BAGRIN – membră

Gheorghina DRUMEA – membră

Victorina LUCA – membră

Andrei LUNGU – membru